

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОСТІ

Представлені матеріали ознайомлюють з ефективними формами створення системи творчої та еколого-просвітницької роботи у аспекті набуття навичок здобувачами освіти збереження водних ресурсів рідного краю і країни загалом.

Ключові слова: водні ресурси, творчість, методи дослідження, креативна економіка, глобальні проблеми, форми еколого-просвітницької роботи.

Постановка проблеми. Сучасний науковий розвиток змінює наші уявлення про оточуюче середовище життя. Це наукові досягнення молекулярної біології, астрофізики, нанотехнології, медицини, штучного інтелекту, робототехніки, інформаційних технологій, тощо. Нові технології, які здатні кардинально змінити наш образ життя. Як реалізувати особистісний творчий потенціал у таких швидкозмінювальних умовах?

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягатиме в пошуках ефективних форм створення системи творчої роботи у аспекті набуття навичок здобувачами освіти збереження водних ресурсів рідного краю і країни загалом.

Виклад основного матеріалу дослідження. З точки зору психології під творчістю розуміється процес створення чогось нового для даного суб'єкту [1, 7] або відкриття, раніше невідомого. Як здобувачі освіти можуть здійснювати відкриття? На допомогу прийдуть: *наукова творчість*, яка пов'язана з діяльністю людини у конкретній галузі (сфері) знань, *технічна творчість* направлена на створення нових машин, пристроїв, деталей, *літературна, музична і образотворча творчість* відповідно пов'язана зі створенням нових

творів у кожній з цих галузей, тощо.

Якими методами дослідження можуть скористатися здобувачі освіти?

1. Метод спостереження. В процесі підготовки до вивчення визначаються предмет спостереження, час і місце, його періодичність, тривалість. Як правило, спостерігають в природних умовах або в умовах, коли експериментатор завчасно запланував а потім здійснив певні дії на предмет вивчення. У всіх випадках експериментатор повинен скласти план спостереження, вести щоденник, аналізувати та узагальнювати якісні і кількісні дані спостережень.
2. Метод бесіди. Бесіда дозволяє отримати відомості «з перших рук», які можуть дати цінні матеріали для аналізу та узагальнення.
3. Метод анкетування. Даний метод застосовують найчастіше серед старшокласників адже анкети можуть містити питання відкритого типу.
4. Біографічний метод. Цей метод ґрунтується на вивченні матеріалів біографій. До них відносяться спогади людей, які знали досліджуваного, автобіографічні матеріали, листи, щоденники, відповіді на питання бесіди і анкет, документи.

Можуть застосовуватися і інші методи дослідження.

З 21 квітня 2001 року 50 країн світу відзначають Всесвітній день творчості і інновацій, який в 2018 році офіційно відзначається під егідою ООН. Свято було проголошено, щоб створити умови для розвитку креативної економіки. Креативна економіка є однією з найбільш динамічних секторів світової економіки. Аудіовізуальна продукція, предмети дизайну і образотворчого мистецтва, нові ЗМІ не лише приносять дохід – креативна економіка також веде до створення більшої кількості робочих місць. Цей сектор забезпечує працевлаштування 29,5 млн. осіб з усього світу. А творчість, інноваційна діяльність і підприємництво дають потужний поштовх до розширення прав і можливостей людей, зокрема, жінок і молоді. Молодь – це не тільки наше майбутнє, вона – наше сьогодення.

Повертаючись до мети нашого короткого дослідження, які ж ефективні форми можливі для створення системи творчої роботи у аспекті набуття

навичок здобувачами освіти збереження водних ресурсів рідного краю і країни загалом? Щоб дати відповідь на це питання необхідно всім усвідомити важливість водних ресурсів для планети Земля. Ми узагальнили в таблиці 1 причинно-наслідкові зв'язки виникнення глобальних проблем людства: демографічний вибух, обезліснення, зміни клімату внаслідок глобального потепління, бідність та головне в результаті – дефіцит звичайної чистої питної води, який ймовірно спричинить застосування зброї масового знищення. Можливо, Земля пройде шлях Марсу, де була вода і життя.

Таблиця 1

Причинно-наслідкові зв'язки виникнення дефіциту чистої питної води на Землі

Причина	Наслідки			
Демографічний вибух	Вирубка лісів			
Обезліснення	Зменшення водності рік	Забруднення стічними водами річок	Дефіцит чистої питної води	
Зміни клімату	Глобальне потепління	Підвищення рівня моря	Затоплення малих острівних країн	Потепління морів і океанів
Бідність	Поширення водою інфекційних хвороб	Низький рівень доступу до питної води і послуг санітарії		
Дефіцит чистої питної води	Деградація внутрішніх прісноводних водойм	Боротьба за доступ до водних ресурсів	Виникнення глобального збройного конфлікту	Застосування зброї масового знищення

Цілком зрозуміло, що відобразити в таблиці всю складність даної проблеми неможливо. Над її розв'язанням працює безліч міжнародних, регіональних і національних організацій, установ, науковців. Що може зробити сучасне молоде покоління вже сьогодні? Складно дати однозначну відповідь, але майбутнє планети залежить від кожного з нас. Кожен має свій творчий потенціал, який може розкритися і в царині збереження водних ресурсів. Яким

чином?

Берегти ліс. Перша сфера майбутніх наукових досліджень – це вивчення природоохоронних територій України, зокрема, національних природних парків, яких нараховується 47 загальною площею 1215,8 тис. га, що становить 2% від площі нашої країни і 33% від загальної площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду [2, 2]. Оберігаючи ліс, ми зберігаємо воду! У НПП ми можемо отримати інформацію про парк, взяти участь в практичних заняттях з охорони природи, екскурсіях екологічними стежками та туристичними маршрутами, екологічних таборів, вікторинах, круглих столах тощо.

Розвивати туризм. На р. Південний Буг в 2009 році було створено НПП «Бузький Гард», і що стрижнем парку протягом 45 км є річка з мальовничими краєвидами. Природою створено умови для розміщення баз відпочинку, готелів, пунктів харчування, а майбутні працівники туристичної сфери можуть стати гідами, екскурсоводами, інструкторами з рафтингу та кінних маршрутів. Також тут проводять унікальну Всеукраїнську мініспартакіаду «Бузькі пороги» для людей з обмеженими можливостями.

Формувати екологічну свідомість у дітей з особливими потребами. У всіх дітей з особливими потребами є власні інтереси, здібності й таланти, якими вони можуть поділитися з іншими. Такими формами можуть стати майстер-класи із виготовлення ляльки-мотанки та паперових квітів, огляд мальовничих краєвидів та відвідування історико-сакральних комплексів, пленеру юних художників і інше.

Приділити увагу побутовим відходам. Однією із проблем, що стоять на заваді охороні водних екосистем, стало засмічення територій твердими побутовими відходами. Слід організовувати і брати участь в екологічних акціях «За чисті береги» та «Чисте джерело». Результатом цих акцій є не тільки прибрані ділянки чудової природи, але й екологічні переконання самих учасників або тих, хто тільки спостерігав, чи дізнався про такі події із ЗМІ.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Беручи участь у тих формах еколого-просвітницької роботи, які описано, ви окрім пізнання законів природи, краще пізнаєте один одного, станете друзями і в своєму дорослому

житті не допустите виникнення насилля і війн. А участь у культурному житті свого міста, яка стане платформою культурного, творчого і інноваційного розвитку в якості основних чинників сталого міського розвитку.

Використані джерела

1. Моляко В. А. Психология решения школьниками творческих задач. – К.: Рад. шк., 1983. – 94 с.
2. Жаб'є. Спецвипуск еколого-просвітницького краєзнавчого журналу // 2013. – № 1. – 52 с.